

GENDER (KİŞİ VƏ QADINLARIN) BƏRABƏRLİYİNİN TƏMİNATLARI HAQQINDA

Azərbaycan Respublikası Qanununun 20-ci maddəsinə əsasən
Azərbaycan Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə
Dövlət Komitəsinin 2021-ci il üzrə

MƏLUMATI

ZƏNGİLƏN, AĞALI - AĞILLI KƏND

FÜZULİ - HAVA LİMANI

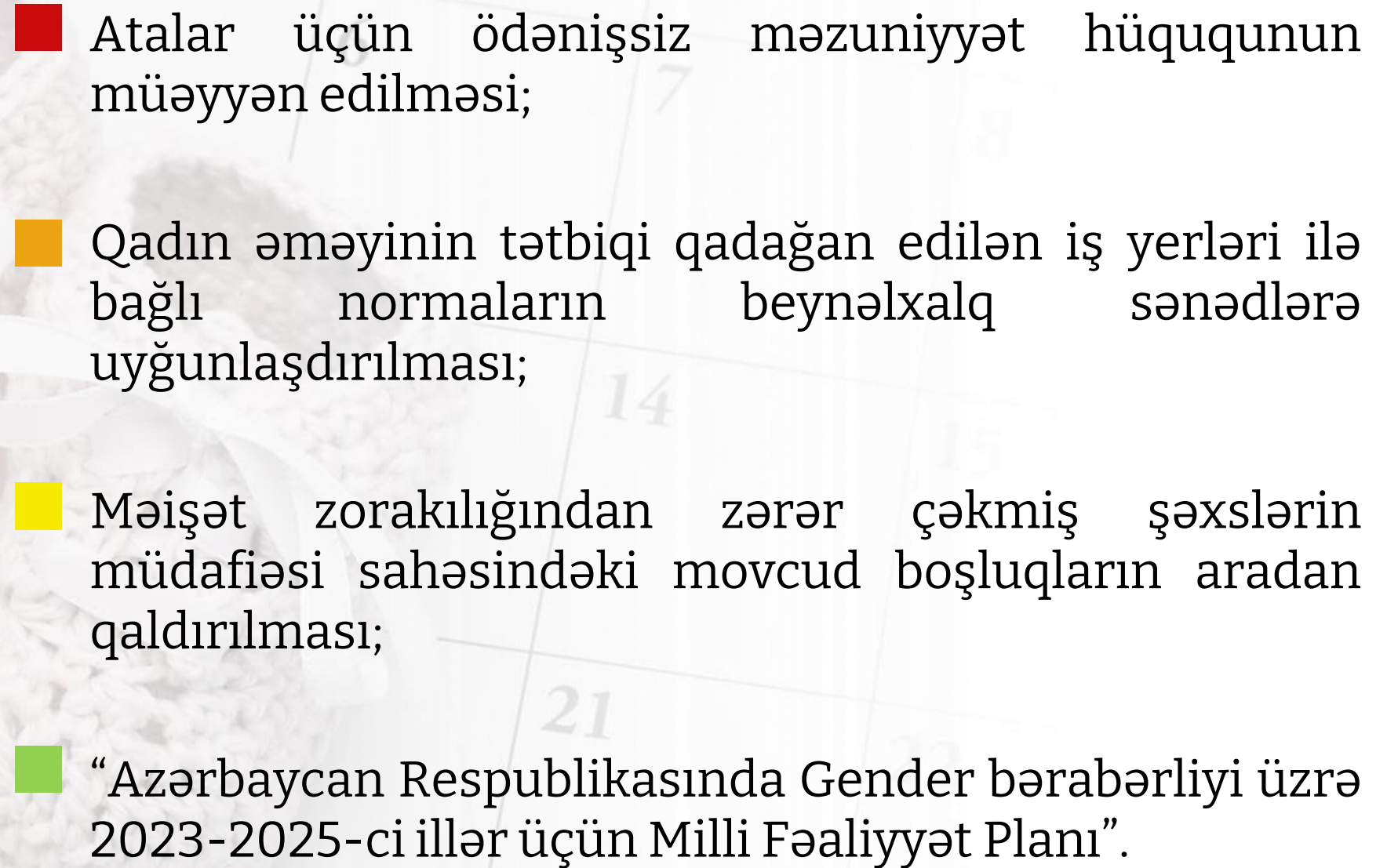

CEDAW

BMT, İyun 2022-ci il.

Qadınlara qarşı ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğv olunması üzrə Komitəsində Azərbaycan Hökumətinin 6-cı dövrü hesabatı.

-
- Atalar üçün ödənişsiz məzuniyyət hüququnun müəyyən edilməsi;
 - Qadın əməyinin tətbiqi qadağan edilən iş yerləri ilə bağlı normaların beynəlxalq sənədlərə uyğunlaşdırılması;
 - Məişət zorakılığından zərər çəkmiş şəxslərin müdafiəsi sahəsindəki mövcud boşluqların aradan qaldırılması;
 - “Azərbaycan Respublikasında Gender bərabərliyi üzrə 2023-2025-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”.

“MƏİŞƏT ZORAKILIĞININ QARŞISININ ALINMASI HAQQINDA” AR QANUNUNA TƏKLİF EDİLƏN DƏYİŞİKLİK VƏ ƏLAVƏLƏR:

- qanunun şamil edildiyi subyektlər dairəsinin genişləndirilməsi, şəxslər dairəsinə ər və arvadın yaxın qohumlarının da əlavə olunması;
- qısamüddətli mühafizə orderinin verilməsi ilə bağlı mexanizmin dəqiqləşdirilməsi
- məişət zorakılığından zərər çəkmiş şəxslərin pulsuz hüquqi yardımla təmin edilməsi mexanizminin müəyyən edilməsi
- məişət zorakılığından zərər çəkmiş şəxslər üçün qurumlararası əlaqələndirmə mexanizminin yaradılması
- məişət zorakılığına görə cinayət məsuliyyətinin müəyyən edilməsi.

**İSMAYILLI UŞAQ VƏ
AİLƏLƏRƏ DƏSTƏK
MƏRKƏZİ**

Gender (kişi və qadınların)
bərabərliyinin təminatları
haqqında

**AZƏRBAYCAN
RESPUBLİKASININ
QANUNU**

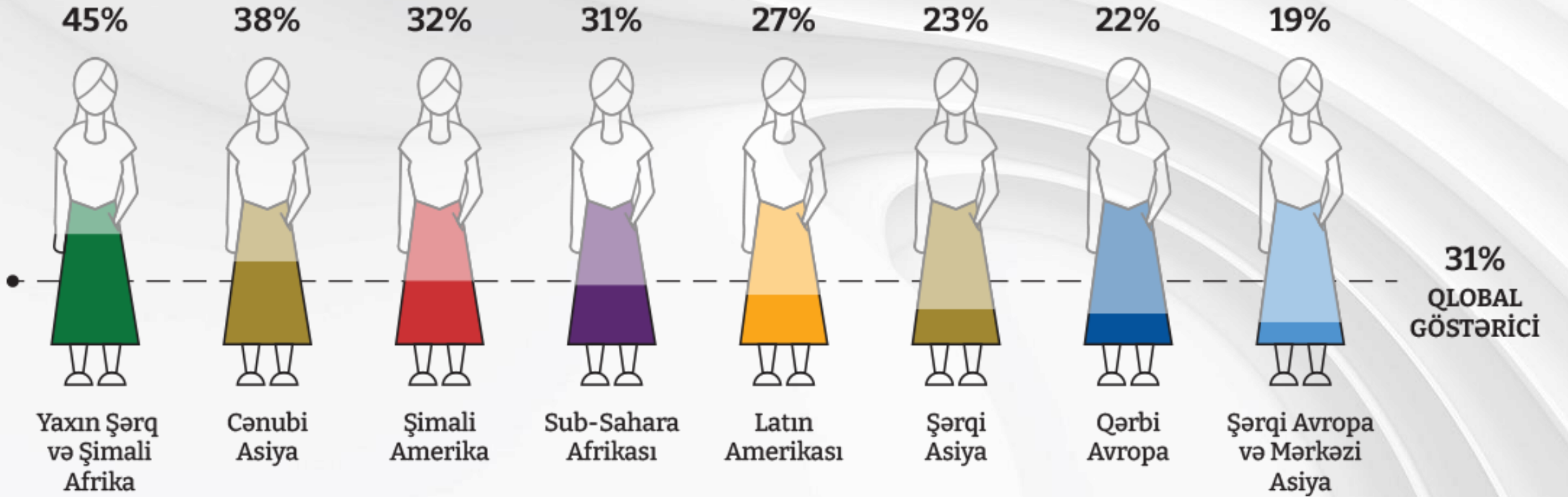
MADDƏ 17.

**«ZƏRƏRİN ÖDƏNİLMƏSİNİ TƏLƏB
ETMƏK HÜQUQU»**

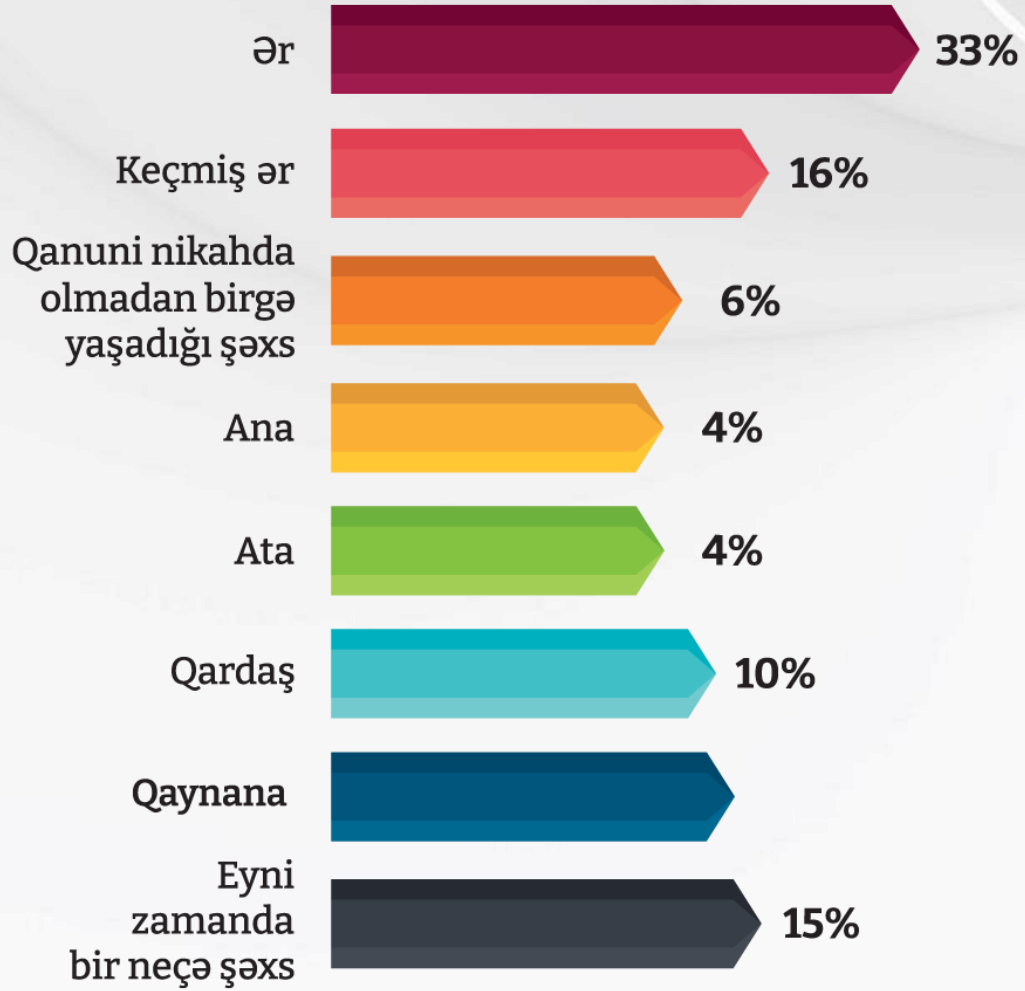
17.1. *Cinsi mənsubiyyətə görə ayrı-seçkiliyə məruz qalmış şəxslərə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada zərər ödənilir.*

17.2. *Seksual qısnamaya məruz qalmış işçilərə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada işəgötürən tərəfindən zərər ödənilir.*

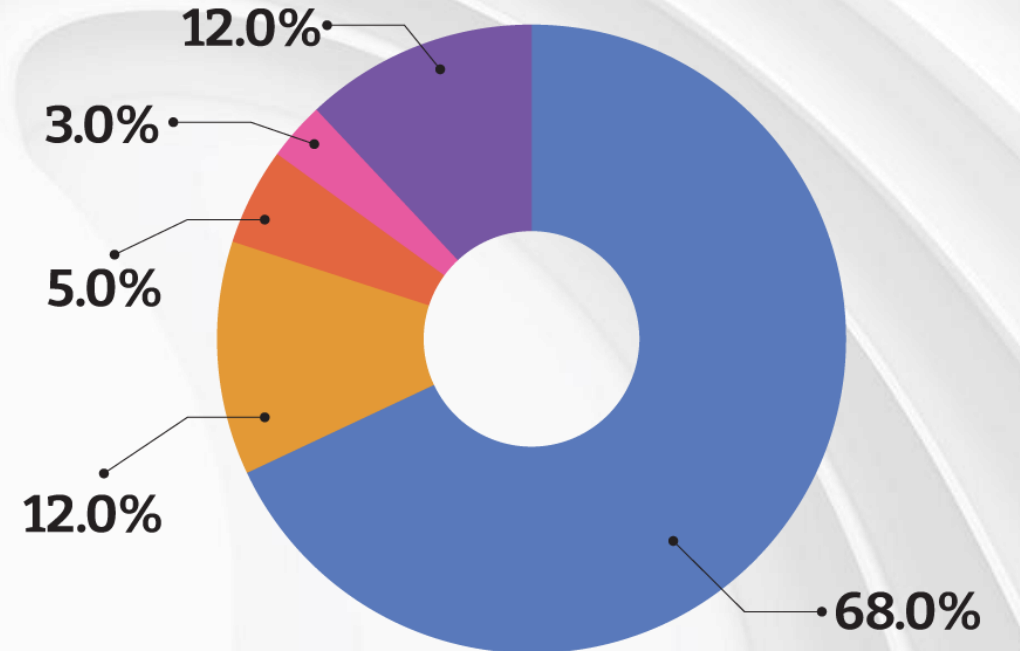
QADINLARIN İNTİM PARTNYORU TƏRƏFİNDƏN FİZİKİ ZORAKILIĞA MƏRUZ QALMALARINI ÜZRƏ GÖSTƏRİCİLƏR

ZORAKILIQ TÖRƏDƏNLƏRİN TƏRKİBİ

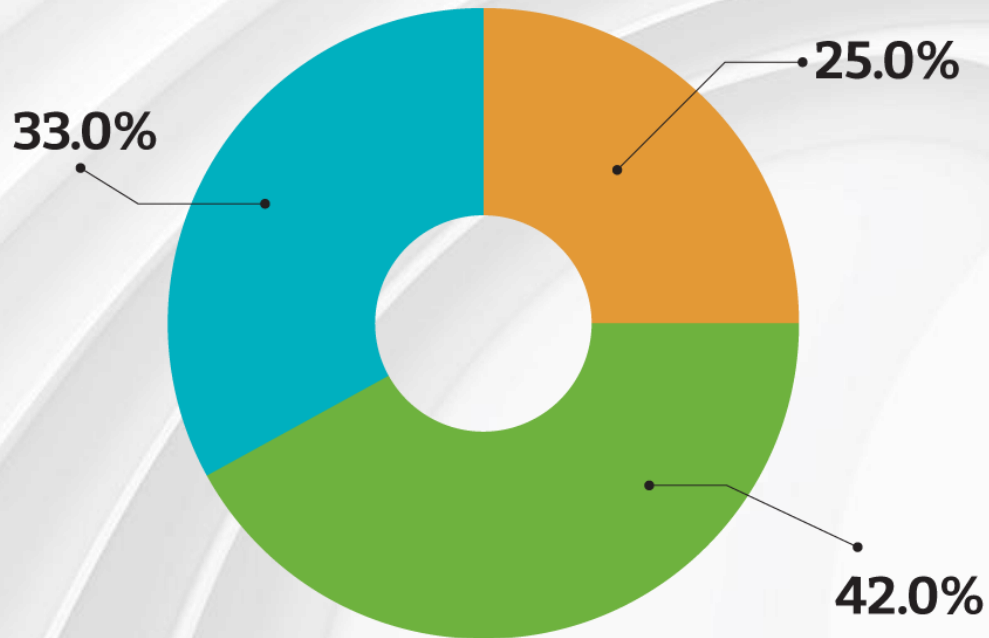

MÜRACİƏT EDİLMİŞ ÜNVANLAR

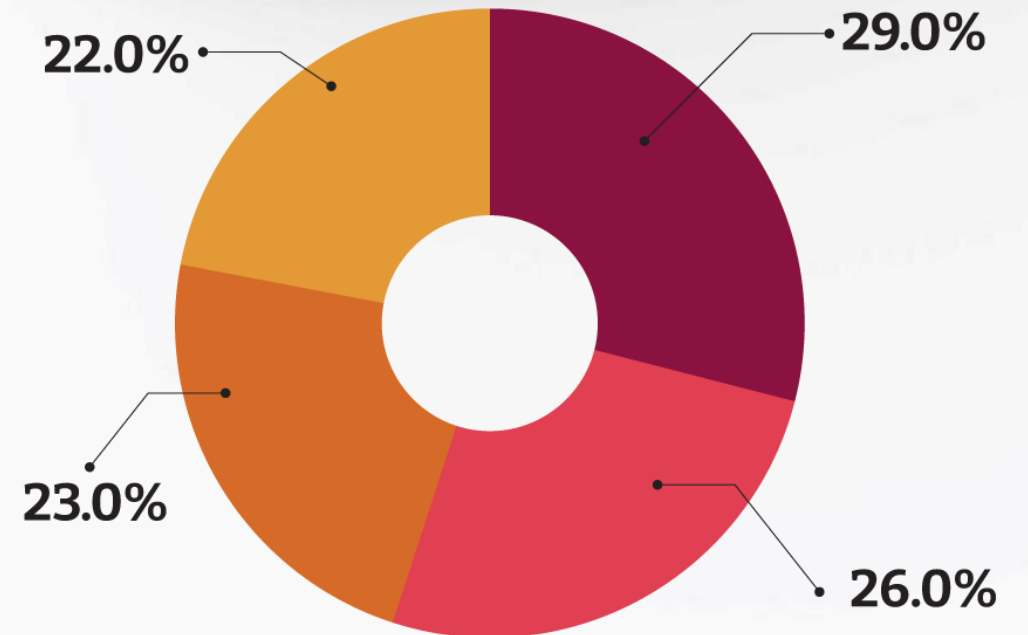
DÖVLƏT ORQANLARINA MÜRACİƏTDƏN RAZILIQ SƏVİYYƏSİ

Tam razı Qismən razı Razı qalmayıb

ZORAKILIQ TÖRƏTMİŞ ŞƏXSLƏ BARIŞMANIN SƏBƏBLƏRİ

Zorakılığın bir daha baş verməyəcəyinə inanma
Barışığa məcbur edilmə
Ailənin bütövlüyünü qoruma istəyi
Digər səbəblər

18 YAŞADƏK QADINLAR TƏRƏFİNDƏN DOĞULAN UŞAQLARIN İQTİSADI ZONALAR ÜZRƏ BÖLGÜSÜ

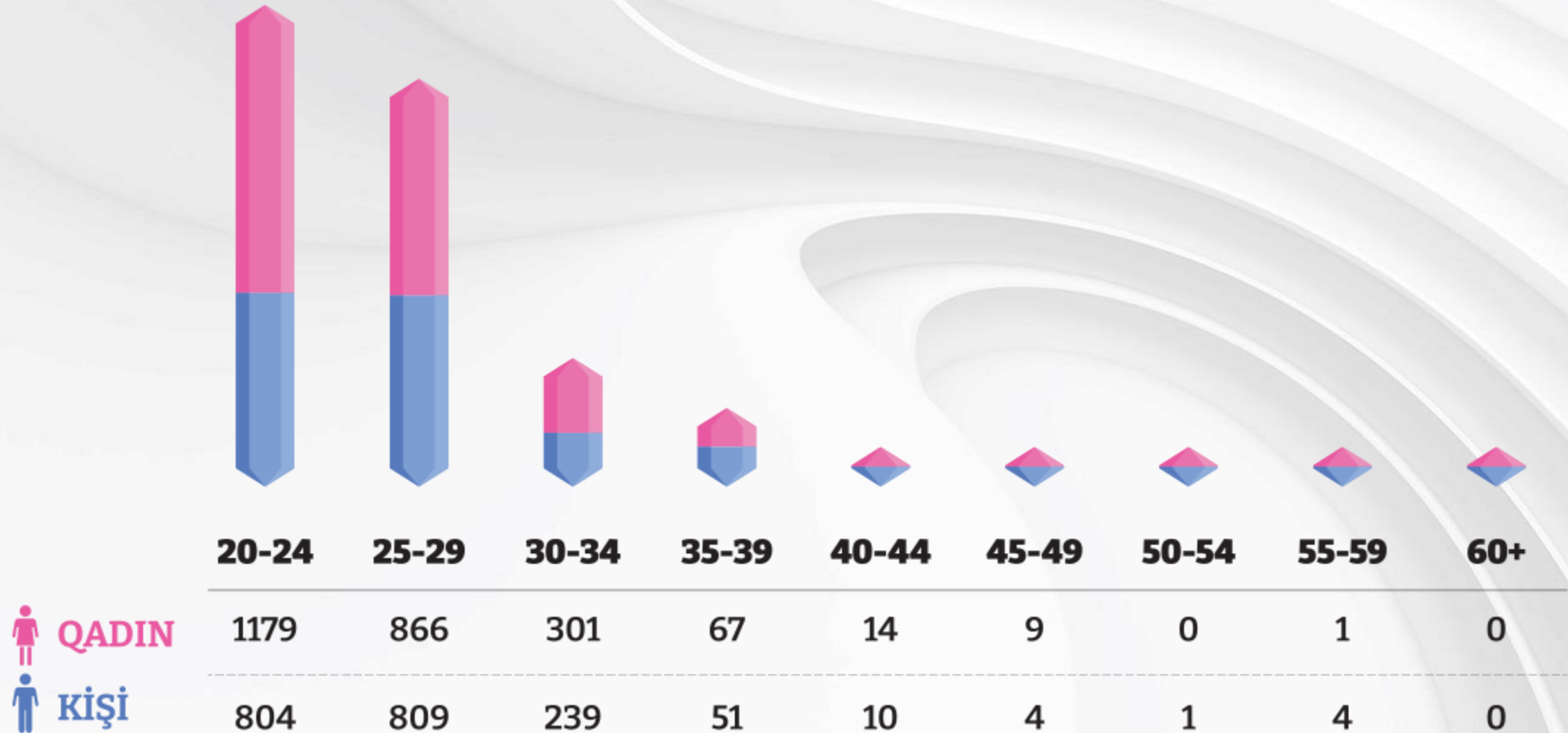
Azərbaycan Respublikası	1650
Bakı şəhəri	113
Abşeron iqtisadi rayonu	27
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu	351
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	65
Lənkəran iqtisadi rayonu	210
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	53
Aran iqtisadi rayonu	575
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu	76
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu	46
Dağlıq-Şirvan iqtisadi rayonu	74
Naxçıvan Muxtar Respublikası	53

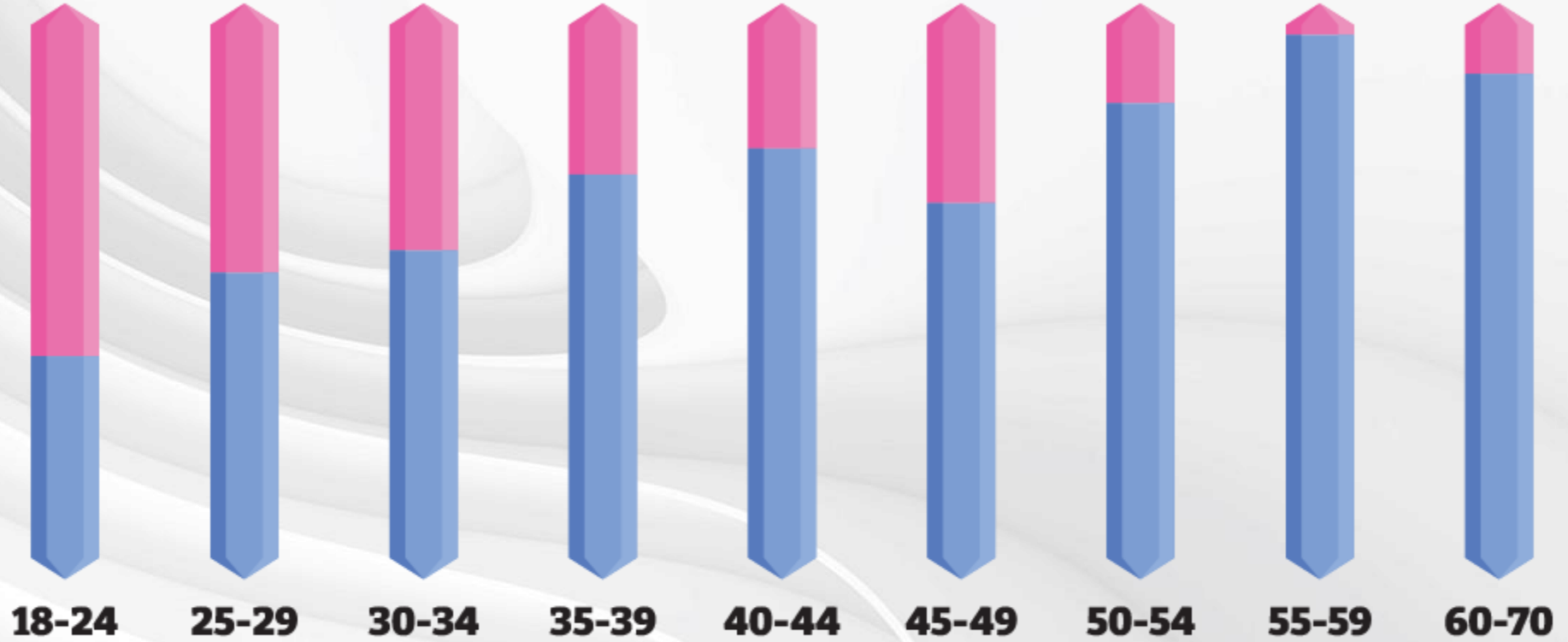
GENDER BƏRABƏRLİYİNİN TƏMİNATI FAİZİNİN DİNAMİKASI (2 İLLİK MÜQAYİSƏ)

QURUM		ÜMUMİ İŞÇİLƏRİN SAYI	QADIN İŞÇİLƏRİNİN SAYI	KİŞİ İŞÇİLƏRİNİN SAYI	GENDER BƏRABƏRLİYİNİN TƏMİNATI FAİZİ, %	GENDER BƏRABƏRLİYİNİN TƏMİNATI FAİZİNİN DİNAMİKASI, %
Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi	2020	18245	6222	12023	34.1%	0%
	2021	17526	5963	11563	34.1%	
Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2020	7159	3883	3276	54.2%	+0.3%
	2021	7510	4090	3420	54.5%	
Təhsil Nazirliyi (aparat)	2020	198	89	109	44.9%	0%
	2021	172	77	95	44.9%	
Daxili İşlər Nazirliyi	2020	33516	3385	30131	10.1%	+1%
	2021	35477	3938	31539	11.1%	
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	2020	8656	2673	5983	30.8%	+4.9%
	2021	6952	2487	4465	35.7%	
Xarici İşlər Nazirliyi	2020	372	109	263	29.3%	+1.9%
	2021	397	124	273	31.2%	
Maliyyə Nazirliyi	2020	1278	368	910	28.7%	+0.4%
	2021	1273	370	903	29.1%	
İqtisadiyyat Nazirliyi (aparat, regional bölmələr)	2020	440	129	311	29.3%	0%
	2021	488	143	345	29.3%	

DÖVLƏT QULLUĞUNA QƏBUL ÜZRƏ 2021-Cİ İL ƏRZİNDƏ KEÇİRİLMİŞ TEST İMTAHANINDA UĞUR ƏLDƏ EDƏN NAMİZƏDLƏRİN YAŞ VƏ GENDER BÖLGÜSÜ HAQQINDA

MÜSAHİBƏLƏRDƏ UĞUR QAZANAN NAMİZƏDLƏRİN GENDER VƏ YAŞ BÖLGÜSÜ HAQQINDA

146

256

118

44

20

13

4

2

3

94

293

157

104

59

24

19

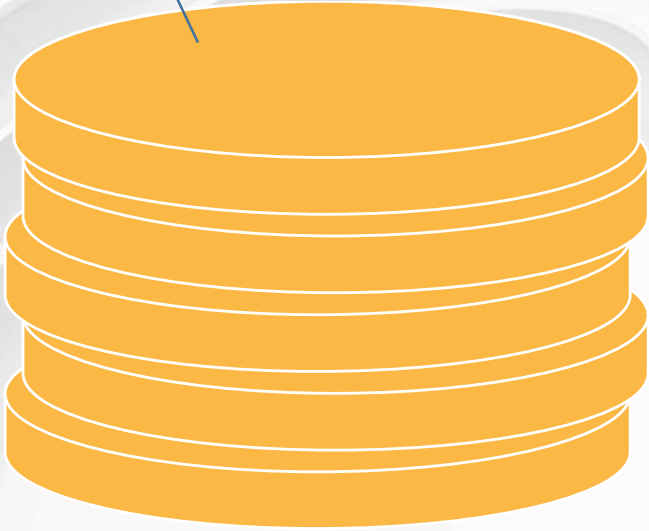
33

21

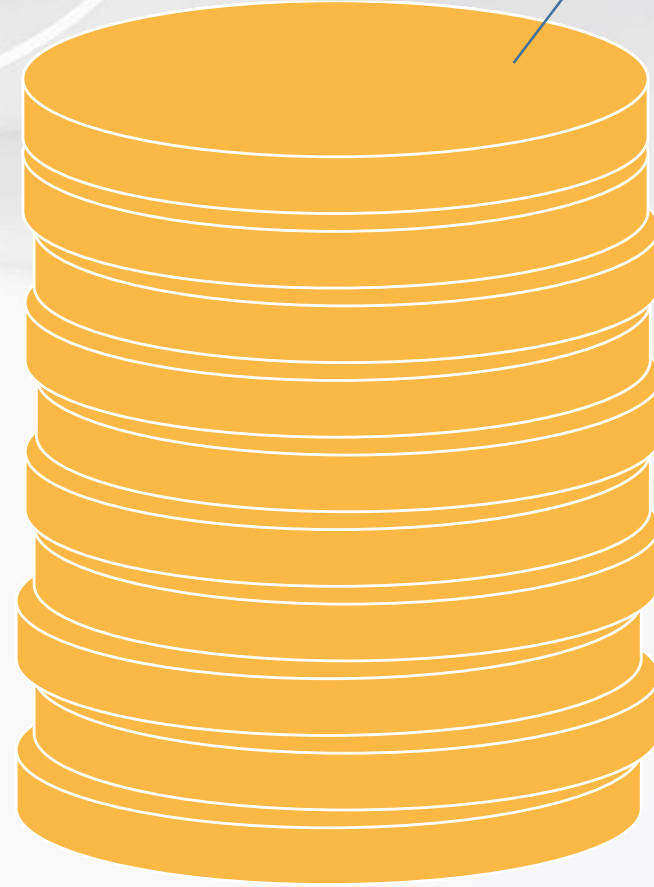
GENDER BÖLGÜSÜNƏ GÖRƏ GƏLİR FƏRQİ

Aşağı maaşlı işlərdə daha çox qadın, yüksək maaşlı işlərdə daha çox kişi.

13.1 min ABŞ \$

23.3 min ABŞ \$

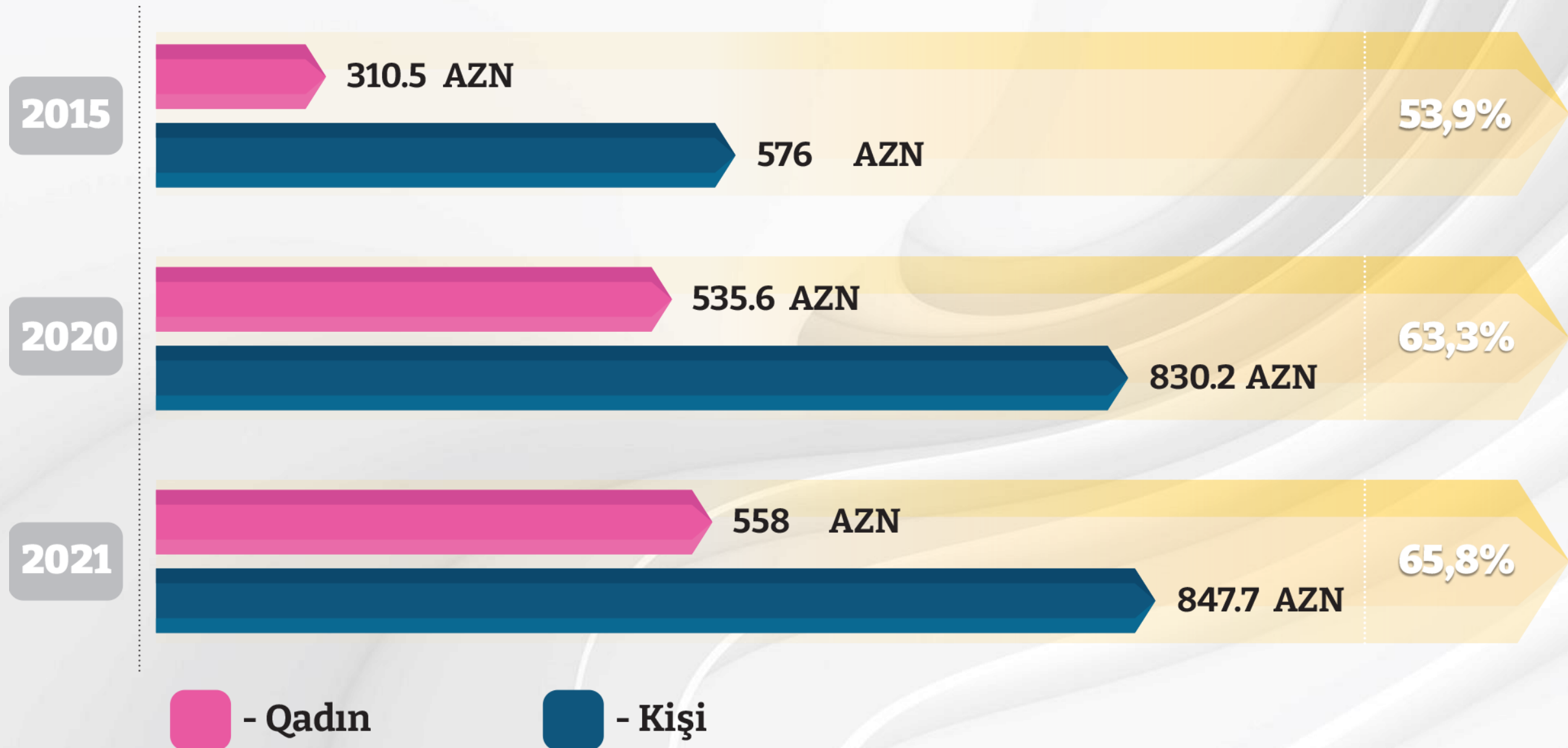

QLOBAL ORTA İLLİK GƏLİR

MƏŞĞULLUQ VƏ İŞSİZLİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

İNDİKATOR	MİN NƏFƏR		CİNS BÖLGÜSÜ	
	Qadınlar	Kişilər	Qadınlar	Kişilər
MƏŞĞUL ƏHALİNİN SAYI	2408,1	2580,1	48,28	51,72
İŞSİZ ƏHALİNİN SAYI	182,1	133,6	57,68	42,32
İQTİSADİ FƏAL ƏHALİNİN SAYI	2590,2	2713,7	48,84	51,16

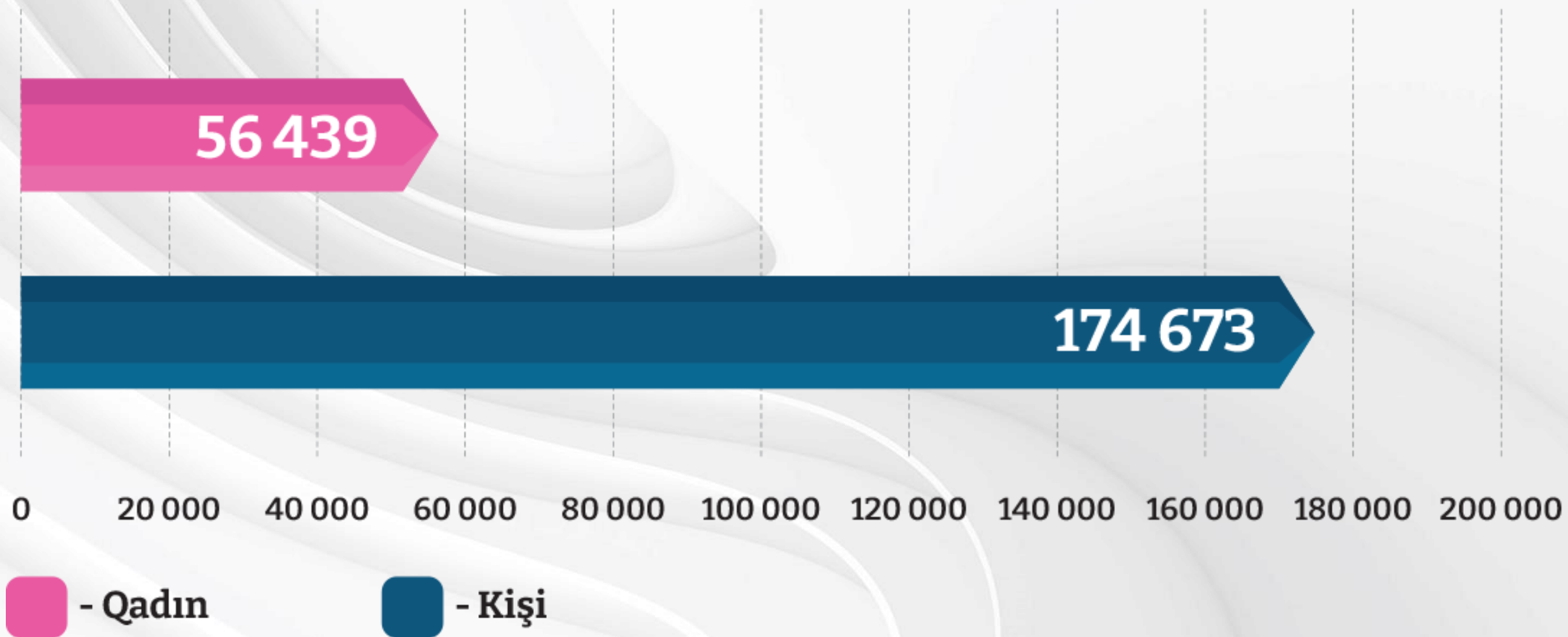
ƏMƏK HAQQI ARTIMI DİNAMİKASI

FƏRDİ SAHİBKARLARIN CİNS ÜZRƏ BÖLGÜSÜ

Fəaliyyət növləri	Fərdi sahibkarların sayı	ONLARDAN:									
		QADIN					KIŞI				
		cəmi	mikro	kiçik	orta	iri	cəmi	mikro	kiçik	orta	iri
CƏMİ	1168921	25021	249776	433	22	-	918690	915528	2911	237	14

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN VƏSAİTİ HESABINA SUBSİDİYA ALMIŞ KİŞİ VƏ QADINLARIN SAYI

ALİ TƏHSİL MÜƏSSISƏLƏRİNDƏ TƏHSİL ALAN TƏLƏBƏLƏRİN SAYI

TABEÇİLİK	BAKALAVRİAT			MAGİSTRATURA		
	CƏMİ	ONLARDAN		CƏMİ	ONLARDAN	
		QADIN	KİŞİ		QADIN	KİŞİ
DÖVLƏT QURUMLARI TABELİYİNDƏ	163189	81380	81809	17836	8919	8917
ÖZƏLLƏR	22370	13399	8971	1990	935	1055
CƏMİ	185559	94779	90780	19826	9854	9972

ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNDƏ TƏHSİL
ALAN TƏLƏBƏLƏRİN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

TABEÇİLİK	CƏMİ	ONLARDAN	
		QADIN	KİŞİ
DÖVLƏT QURUMLARI TABELİYİNDƏ	56868	35298	21570
ÖZƏLLƏR	5555	3468	2087
CƏMİ	62423	38766	23657

PEŞƏ TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNDƏ TƏHSİL
ALAN TƏLƏBƏLƏRİN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

TABEÇİLİK	CƏMİ	ONLARDAN	
		QADIN	KİŞİ
DÖVLƏT QURUMLARI TABELİYİNDƏ	24501	8013	16488
ÖZƏLLƏR	170	32	138
CƏMİ	24671	8045	16626

DÜNYADA TƏHSİL SAHƏSİNDƏ GENDER FƏRQİ

88%

91%

İbtidai təhsil,
qeydiyyat göstəricisi

66%

66%

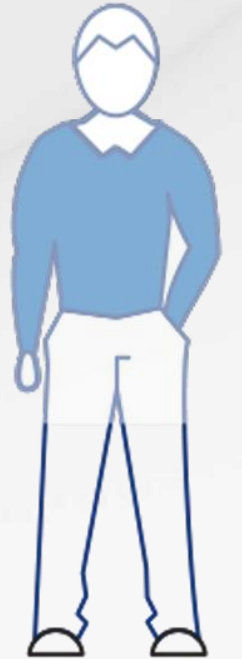

Orta təhsil,
qeydiyyat göstəricisi

41%

36%

Ali təhsil,
qeydiyyat göstəricisi

QADINLARIN SİYASİ SƏLAHİYYƏTLƏNDİRMƏ İNDEKSİ

153 ölkə üzrə
seçkili orqanda təmsilçilik % ilə

25%

Parlament üzvü olan
qadınlar

153 ölkə üzrə
nazirlərin sayı

21%

Nazir
qadınlar

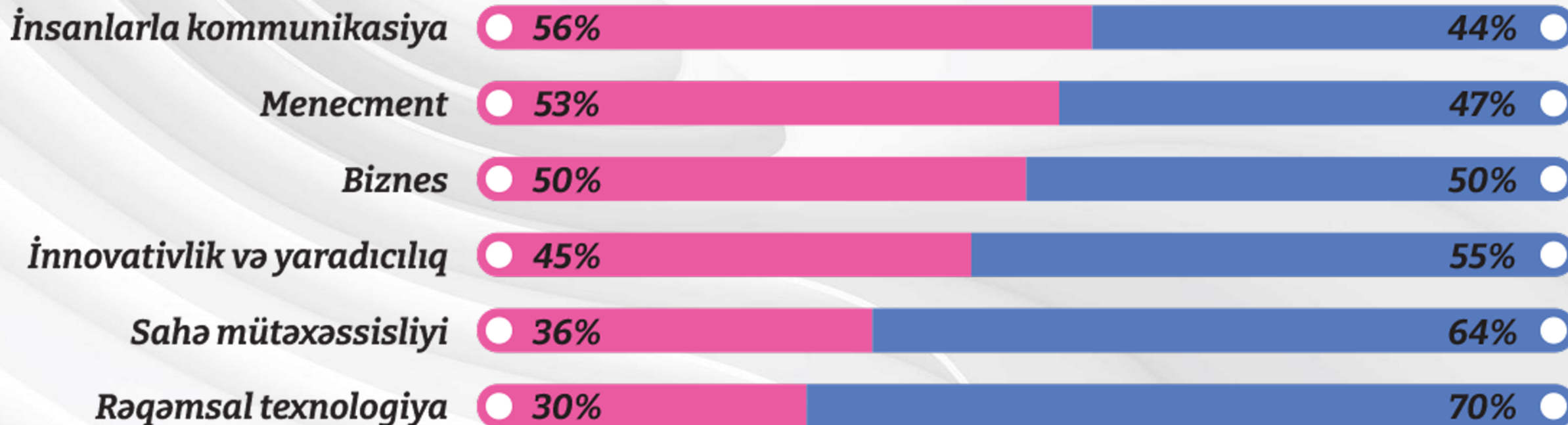
Son 50 ildə qadın dövlət
başçısı olan ölkələr % ilə

47%

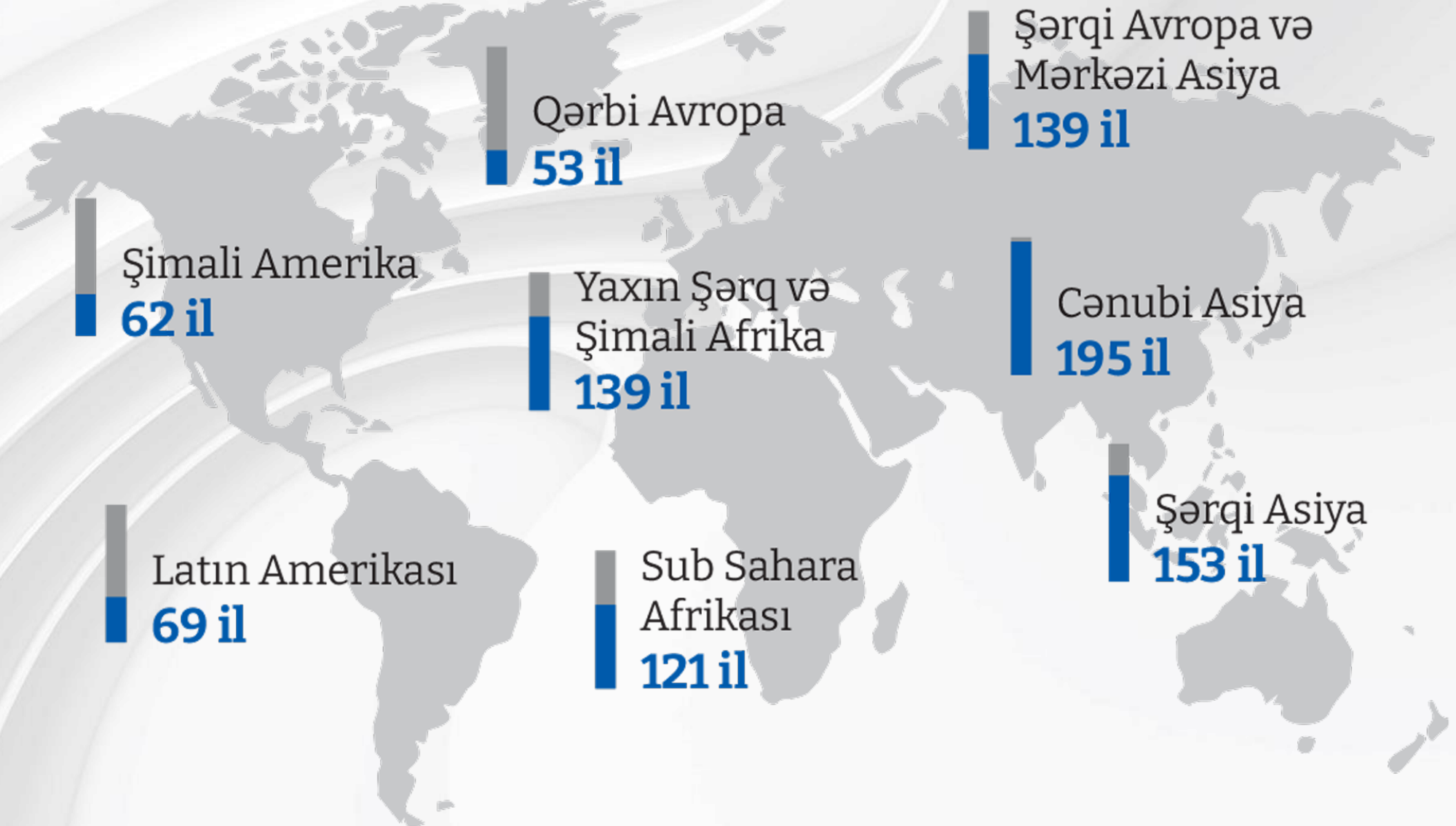
Son 50 il ərzində ən azı
1 dəfə qadın dövlət başçısı
olmuş ölkələr, % ilə

ONLAYN TƏLİMLƏRƏ QATILANLARIN GENDER FƏRQLİLİYİ

Təlimlərə qatılanların faiz nisbəti %

DÜNYA REGIONLARINDA GENDER PARİTETİNƏ NAİL OLMAQ ÜÇÜN TƏLƏB OLUNAN ZAMAN

DÖVLƏT KOMİTƏSİ GENDER BƏRABƏRLİYİNİN TƏMİN EDİLMƏSİ SAHƏSİNDƏ MÖVCUD BOŞLUQLARIN ARADAN QALDIRILMASI VƏ ÖLKƏMİZİN ÜZƏRİNƏ GÖTÜRDÜYÜ BEYNƏLXALQ ÖHDƏLİKLƏRİN YERİNƏ YETİRİLMƏSİ MƏQSƏDİLƏ AŞAĞIDAKI TƏDBİRLƏRİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİNİ ZƏRURİ HESAB EDİR:

BMT-nin Qadınlara qarşı ayrı-seçkiliyin bütün formalarının aradan qaldırılmasına dair Konvensiyasından (CEDAW) irəli gələn öhdəliklərin həyata keçirilməsi sahəsində fəaliyyətlərin gücləndirilməsi;

“Azərbaycan Respublikasında Gender bərabərliyi üzrə 2023-2025-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın layihəsinin qəbul edilməsi;

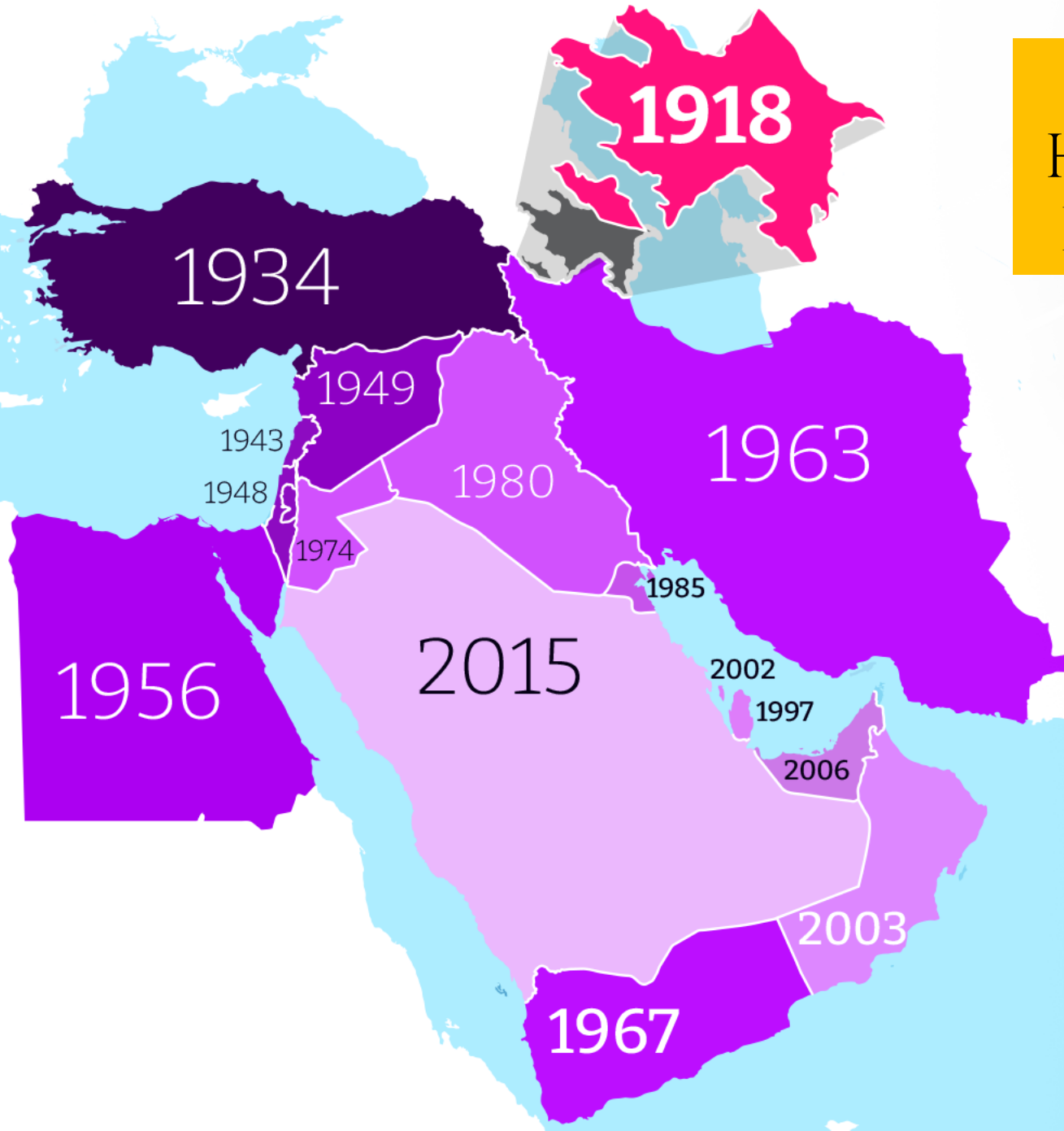
“Gender (kişi və qadınların) bərabərliyinin təminatları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun icra mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi;

Gender əsaslı zorakılığın, məişət zorakılığının qarşısının alınması sahəsində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi; xüsusilə də məişət zorakılığına görə cərimə ilə bağlı sanksiyalara, tərəflərin barışması əsasında inzibati işlərə hər dəfə xitam verilməsi məsələsinə yenidən baxılması, cinayət qanunvericiliyinə məişət zorakılığı ilə bağlı normaların daxil edilməsi, məişət zorakılığı hallarının araşdırılması üzrə mexanizmin təkmilləşdirilməsi;

- Həyat yoldaşlarının uşaq dünyaya gətirməsi ilə əlaqədar atalara verilən 14 günlük ödənişsiz məzuniyyətin ödənişli əsaslarla olması üçün qanunvericiliyə dəyişikliklərin edilməsi;
- Siyasi partiyalarda gender bərabərliyinin qorunması, idarəetmə və qərarqəbuletmədə bərabər təmsilçilik və iştirakçılıq imkanlarının genişləndirilməsi, qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi;
- “Ailə planlaşdırılması və reproduktiv sağlamlıq haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun qəbul edilməsi.
- Məişət zorakılığından əziyyət çəkən şəxslərə təxirəsalınmaz və hərtərəfli yardımların göstərilməsi, bu məqsədlə beynəlxalq standartlara uyğun müvafiq infrastrukturun (yeni yardım mərkəzləri, sığınacaqlar, qaynar xətlər) yaradılması;
- Gender əsaslı büdcə siyasəti və praktikasının formalaşdırılması;
- Əmək bazarında qadınların vəziyyəti ilə bağlı hərtərəfli statistik informasiyaların və etibarlı məlumat bazasının formalaşdırılması;

- Doğulan uşaqlar arasında cins balansının pozulması hallarının qarşısının alınması ilə bağlı tədbirlərinin gücləndirilməsi;
- Uşaqların, xüsusi ilə qız uşaqlarının təhsildən yayınması ilə bağlı monitorinqlərin gücləndirilməsi;
- Dövlət və özəl sektorda gender bərabərliyi mədəniyyətinin təbliği üzrə fəaliyyətlərin gücləndirilməsi;
- İctimai həyatın bütün sahələrində, dövlət və özəl sektorlarda idarəetmə və qərarqəbuletmə səviyyəsində qadınların kişilərlə bərabər təmsilçiliyinin artırılması;
- Gender əsaslı zorakılığın qarşısının alınması üzrə qabaqlayıcı tədbirlərin gücləndirilməsi, xüsusilə də maarifləndirmə və məlumatlandırma işlərinin regionlarda daha geniş şəkildə aparılması;
- Qadın sahibkarlıq subyektlərinin yaradılması və inkişafının stimullaşdırılması üzrə yeni mexanizmlərin işlənilməsi;
- Qadınların rəqabətliliyinin artırılması məqsədilə əmək bazarında prioritet peşələr üzrə peşə hazırlığının təşkili;

ŞƏRODƏ QADINLARIN
HÜQUQLARINI TANIYAN
İLK DEMOKRATİK ÖLKƏ

**HESABAT HAZIRLANARKƏN 16 NAZİRLİK, 4 DÖVLƏT KOMİTƏSİ,
12 AGENTLİK, 6 DÖVLƏT KOMİTƏSİ, DİGƏR DÖVLƏT ORQANLARI
VƏ TƏŞKİLATLARI, AÇIQ QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTLƏRDƏN
MƏLUMATLAR TOPLANMIŞDIR.**

- Daxili İşlər Nazirliyi
- Elm və Təhsil Nazirliyi
- Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi
- Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi
- Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası
- Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
- Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi
- Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi
- İqtisadiyyat Nazirliyi
- Mərkəzi Seçki Komissiyası
- Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu
- Əqli Mülkiyyət Agentliyi
- Dövlət İmtahan Mərkəzi
- Xarici İşlər Nazirliyi
- Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyi
- Ədliyyə Nazirliyi
- Gənclər və İdman Nazirliyi
- Maliyyə Nazirliyi
- Səhiyyə Nazirliyi
- İcbari Tibbi Sığorta
- Azərsu ASC
- Azərenerji ASC

**DİQQƏTİNİZƏ
GÖRƏ ÇOX SAĞOLUN!**

